

Sorg/Omsorgsplan for Vissenbjerg Skole

Redigeret januar 2022

Hvert år oplever børn rundt om i landets skoler tab og savn af nære pårørende, som vi i skolen må hjælpe dem med at få bearbejdet rent følelsesmæssigt. Derfor er det nødvendigt, at vi på skolen har udarbejdet en konkret handleplan, så alle parter ved hvordan, vi skal agere i en given situation.

Denne handleplan forsøger at tage højde for mange af de dilemmaer, som kan opstå.

Handleplanen er delt op i 4 hovedområder:

1. Dødsfald elev
2. Dødsfald elevs nære pårørende
3. Dødsfald personale
4. Alvorlige ulykker på skole eller udflugt.

Der vil være forholdsregler, der er identiske inden for de tre første kategorier. Selv om handleplanen tager udgangspunkt i dødsfald, bør man være opmærksom på, at indholdet i punkt to også kan være relevant i forhold til børn, der oplever skilsmisse, alvorlig sygdom eller en alvorlig ulykke.

Under alle fire afsnit kan det være relevant at inddrage eksterne ressourcepersoner, som PPR psykolog, sundhedsplejerske, den lokale præst eller andre. Det må vurderes i hvert enkelt tilfælde.

Handleplanen er inspireret af materiale fra Kræftens Bekæmpelse. Handleplanen er skrevet i punktform, da erfaringen siger, at når krisen rammer, har man hverken tid eller overskud til at læse et langt dokument. Det er dog vigtigt at påpege, at man i enhver situation selvfølgelig altid skal bruge sig sunde fornuft og spørge om en handling giver mening.

1. Hvis en elev dør

Den der først får kendskab til dødsfaldet kontakter ledelsen. Ledelsen er ansvarlig for at indkalde til et kort møde med klassens teamlærere og relevante ressourcepersoner.

Mødet har til formål at afklare:

- a. Hvem leder indsatsen?
- b. Hvordan planlægger vi resten af dagen?

- c. Hvordan skal vi markere hændelsen? (her er det vigtigt, at høre familien om deres ønsker)
- d. Hvad skal gøres i klassen
- e. Hvad skal gøres i forhold til afdødes kammerater i de andre klasser?
- f. Hvilke konkrete informationer har vi at give til personale og elever?
- g. Hvordan får vi fat i yderligere relevante informationer?
- h. Hvordan tackler vi pressen?
- i. Hvilke ressource-personer ønsker vi at kontakte?
- j. Hvem står for kontakten til de pårørende (hvis klasselæreren ikke ser sig i stand dertil) og hvilke forhold skal overvejes i forhold til kontakten?
- k. Hvad gør vi i forhold til kontakten i hjemmene?

Ledelsens ansvar:

- Information til medarbejdere evt. ved indkaldelse til et kort møde inden skoledagens begyndelse. Husk dog også at informere skriftligt i AULA, sådan at man er sikker på alle for informationen.
- Flaget hejses på halvt.
- Indkaldelse til og afholdelse af fælles mindestund.
- Lave vikarplan, så klasselæreren har klassen i de første timer og øvrige klasser så vidt muligt har klasselæreren i 1. timer.
- Udsende breve til henholdsvis klassens forældre og de øvrige forældre på skolen.
- Opstille et mindebord med et foto af eleven og et lys og en kurv, hvor man kan ligge beskeder/tegninger til afdøde eller afdødes pårørende.

Afholdelse af mindestund for hele skolen:

- Ledelsen giver eleverne besked om dødsfaldet. Meddelelsen gives så detaljeret som muligt.
- Der synes en sang og der gives besked om mindebordet.
- Klasselæreren følger eleverne til klasselokalet og bliver hos dem timen ud.

Klasselærerens ansvar:

Hvis klasselæreren ikke synes at kunne klare det selv, samarbejdes med andre i klassens team eller ledelse.

- Afklaring med hjemmet
- Klassen
- Evt. kontakt til professionelle
- Klassens forældre

Kontakt til elevens hjem (første kontakt) for at få:

Klasselæreren tager kontakt til hjemmet, men hvis klasselæreren ikke er i stand til at klare det selv, så er det en fra ledelsen, der har ansvaret.

- Få konkrete facts om, hvad der er sket (rygter manes i jorden).
- Er der oplysninger, der ikke må videregives til skolen/eleverne.
- Hvad skal klasselæreren/skolen hjælpe med.
- Fortælle hvad der vil ske på skolen i løbet af den første dag.

Klassen orienteres:

- Klasselæreren og gerne en af klassens øvrige lærere er i lokalet, når de første elever ankommer.
- Der tales meget grundigt om det skete (rygter skal manes i jorden).
- Man taler med eleverne om den døde elev. Eleverne skal have lov til at fortælle alt, både positive og negative oplevelser.
- Der tales om død og begravelse.
- Eleverne kan lave materiale om den døde til forældrene, f.eks. breve, digte, tegninger, mindebog mm.
- Der skal være mulighed for at lave aktiviteter, der ikke har med død at gøre.
- Dagen afsluttes, så der ikke er elever der skal hjem til et tomt hus.

Kontakt til elevens hjem (anden kontakt) – hjemmebesøg + begravelsen/bisættelsen.

- Fortælle om forløbet i klassen
- Aflevere en buket blomster og evt. et lille brev fra skolen og lærerne (kontoret bestiller blomster).
- Indhente oplysninger om begravelsen.
- Få afklaret om forældrene ønsker lærernes og klassekammeraternes deltagelse og også hvordan. Børnene i klassen bør i så fald ledsages af deres mor eller far.

Hvis dødsfaldet sker i en ferie

Den medarbejder, der først får kendskab til dødsfaldet kontakter ledelsen og evt. klasselæreren (hvis man ikke selv er det).

Der aftales mellem medarbejderen, ledelsen og klasselæreren hvem der står for:

- Kontakten til hjemmet
- Blomster til og deltagelse i begravelsen/bisættelsen

- Skriftlig information til klassens forældre.

Første dag efter ferien arrangeres der en mindestund. Forløbet i klassen foregår også første dag efter ferien.

2. Hvis en nær pårørende til en elev dør (Forælder, søskende)

Når dødsfaldet erfarer orienteres klasselærer og ledelsen. Ledelsen er forpligtet på, at alle omkring klassen orienteres.

Ledelsen orienterer det øvrige personale (også skriftligt) for at sikre, at alle får samme informationer

Klasselæreren og ledelsen aftaler, hvem der kontakter hjemmet for at aftale det videre forløb, ex. kommunikation og hjemmebesøg og for at høre omstændighederne ved dødsfaldet.

Evt. hjemmebesøg – klasselærer og en anden person, der kender barnet besøger barnet hjemme, hvis familien ønsker det (evt. en fra ledelsen)

- Der medbringes eller afleveres en blomst fra skolen
- Der spørges til, hvornår eleven kommer tilbage i klassen
- Familien fortælles, hvad klassen informeres om og hvordan dødsfaldet håndteres i skolen.
- Eleven/familien spørges, om de har ønsker i denne forbindelse.
- Der spørges til begravelsen.

Begravelsen

- Klasselærer og evt. andre af skolens personale deltager.
- Der sendes en bårbuket fra skolen (kontoret bestiller)
- Hvis klassens øvrige elever skal deltage, bør de være sammen med deres forældre eller anden voksen.

Klasselæreren og klassen

- Første morgen efter dødsfaldet har klasselæreren et klassemøde (evt. sammen med en anden lærer).
- Læreren orienterer om dødsfaldet.
- Overvej og planlæg sammen, hvordan klassen modtager eleven, der har mistet.

- Giv klassen praktiske anvisninger på, hvordan de kan hjælpe klassekammeraten (husk tavshed er værst).
- Hjælp klassen i gang – vær åben for alle spørgsmål.
- Hvis der har været kontakt til hjemmet, orienteres om familiens ønsker m.h.t. begravelse og elevens tilbagevenden til klassen.
- Der tales om begravelse og evt. deltagelse.

Klasselæreren og eleven, der har mistet

- Vær en god lytter
- Det er vigtigt, at eleven har en på skolen at tale med.
- Vær opmærksom på reaktionerne, ikke mindst fremover
- Respekter barnets grænser.

Klasselæreren sørger for opfølgning – til både familie, barnet og klassens. Lige efter dødsfaldet kontaktes hjemmet ofte. Der er jævnlig kontakt, så længe, der er behov.

3. Hvis en ansat dør

Når en ansat pludselig dør eller dør efter længere tids fravær, følges den del af nedenstående, som passer ind i forhold til afdødes arbejdsområde.

Ledelsen har ansvaret for at handleplanen følges

- Ledelsen underretter personalet, og der afholdes en kort mindehøjtidelighed samme dag.
- Der laves en plan for, hvordan klasserne får kendskab til dødsfaldet og hvornår mindehøjtideligheden skal foregå.
- Der udfærdiges en kort, skriftlig meddelelse til berørte klasser
- Der laves en vikarplan, hvis berørte ansatte ikke er i stand til at gennemføre undervisningen.

Flagning

- Skolen flager på halv stang på selve dødsdagen, når alle er informeret.
- Der afholdes mindehøjtidelighed og synges en sang ved flaget
- Der flages på begravelsesdagen.

Afdødes familie

- Ledelsen kontakter familien for at høre omstændighederne ved dødsfaldet.
- Ledelsen overbringer en buket fra skolen med en hilsen.

- Ledelsen fortæller familien, hvad skolen foretager sig i anledning af dødsfaldet.
- Ledelsen spørger til familiens ønsker til begravelsen og evt. ønske om elevs deltagelse.
- Ledelsen afklarer om der er oplysninger, der ikke ønskes videregivet.
- Ledelsen opstiller et mindebord med et foto af afdøde og et lys og en kurv, hvor man kan ligge beskeder/tegninger til afdøde eller afdødes pårørende.

Berørte klasser

- Klasser der har læreren meget, skal informeres af en lærer, der kender klassen godt.
- Denne lærer har klassen i de første timer og giver klassen konkrete facts om, hvad der er sket (rygter manes i jorden).
- Der tales med eleverne om den afdøde lærer. Eleverne skal have lov til at fortælle alt, både positive og negative oplevelser.
- Der tales om død og begravelse.
- Der tales om deltagelse ved begravelse (husk respekt for familiens ønsker).
- Eleverne kan lave materiale om afdøde til familien, f.eks. digte, tegninger, mindebog m.m.
- Der skal være mulighed for at lave aktiviteter, der ikke har med død at gøre.
- Når dagen afsluttes, så sikres det, at ingen elever går hjem til et tomt hus.

Begravelsen

- Skolens ledelse og andet berørt personale deltager.
- Der sendes en bårbuket fra skolen (kontoret bestiller).
- Der skal aftales om elever skal deltage – respekt for familiens ønsker.
- Hvis mindre elever skal deltage, så skal de ledsages af forældrene.

4. Alvorlige ulykker på skolen eller på udflugt.

- Den der ser ulykken (person 1) tilkalder hjælp fra kolleger/ledelse. Der ringes 112 – gerne af skolens administration.
- **Ledelsen** skal have informeret barnets forældre eller hvis det er en voksen, de pårørende hurtigst muligt.
- Førstehjælp ydes så vidt muligt. **Person 1** bliver så vidt muligt på ulykkesstedet og tager hvis dette er muligt med i ambulancen, hvis ikke forældrene er dukket op.

- **Ledelsen** udpeger **kolleger**, der sørger for at de andre elever kommer tilbage til klasselokalet. Eleverne skal have lov til at tale om deres oplevelser, vær dog opmærksom på at nogen kan være voldsomt påvirket og reagere voldsomt. Eleverne må ikke være alene umiddelbart efter.
- **Ledelsen** prøver at skabe sig et nogenlunde overblik over ulykken. Umiddelbart herefter indkalder ledelsen til et formøde med:
  - Den/de berørte lærer(e)
  - Ressourceperson
  - Administration

På dette møde aftales, hvordan det videre forløb skal være:

- Hvem leder indsatsen. Tit er det en god ide at en fra ledelsen gør det.
- Resten af personalet informeres og giver information til klasserne. Husk også at informere skriftligt.
- Evt. vikarplan laves
- De/den klasser, der er berørt af ulykken skal have klasselæreren i timerne efter ulykken. Vær dog opmærksom på, at det kan være vanskeligt for den lærer, der evt. har oplevet ulykken at være alene med eleverne. Her skal der være 2 lærere (gerne ressourceperson) til stede så vidt muligt.
- Alt afhængig af hvor alvorlig ulykken er, vurderes det om de øvrige elevers forældre skal kontaktes på arbejde, for at informeres om ovenstående, og for at de kan hente børnene på skolen. Hermed sikres også, at forældrene får så præcis information som muligt. Under alle omstændigheder bør ingen elever gå alene hjem efter en tragisk ulykke.
- Da pressen kan komme aftales der i ledelsen og gerne sammen med Assens Kommunes kommunikations medarbejder, hvad der skal kommunikeres ud og hvem, der gør det.
- Klasselærer/ledelse aftaler, hvem der har kontakt med hjemmet. Dør barnet eller den voksne ved ulykken, se da planen i punkt 1 eller 3.
- Husk at drage omsorg for **person 1**.

Hvis ulykken sker uden for skolens område, følges så vidt muligt samme procedure. Her er det blot vigtigt, at man har taget mobiltelefonen med, så man hurtigt kan få hjælp.

Når det drejer sig om ulykker, er man nødt til at vurdere i hver enkelt situation. Måske skal der gøres mere/mindre end det, der er langt op til her.

